

Brüssel, 24. mai 2018
(OR. en)

9236/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0359 (COD)

JAI 488
JUSTCIV 121
EJUSTICE 61
ECOFIN 478
COMPET 359
EMPL 232
SOC 295
CODEC 827

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Nõukogu

Eelmise dok nr: 8830/18 + ADD1

Komisjoni dok nr: 14875/16

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL

– Osaline üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

Komisjon edastas nõukogule ja Euroopa Parlamendile oma 23. novembri 2016. aasta kirjas ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL („kavandatav maksejõuetuse direktiiv“).

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitel 53 ja 114 ning seega kohaldatakse selle suhtes seadusandlikku tavamenetlust.

Kõnealune ettepanek on kapitaliturgude liidu kava ja ühtse turu strateegia üks põhielemente. Selle eesmärk on vähendada olulisimaid kapitali vaba liikumise takistusi, mis on tingitud liikmesriikide restruktureerimis- ja maksejõuetusraamistike erinevustest, ning tagada finantsraskustesse sattunud elujõuliste ettevõtete ja ettevõtjate juurdepääs tõhusatele ennetava restruktureerimise ja uue võimaluse andmise menetlustele, kaitstes samal ajal võlausaldajate õigustatud huve.

Komisjoni seletuskirja kohaselt soovitakse ettepanekuga luua tasakaal võlgnike, võlausaldajate, töötajate ja üldsuse erinevate huvide vahel, andes liikmesriikidele direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmisel teatava paindlikkuse.

Seoses komisjoni poolt pangandusliidu osas tehtava tööga on ettepaneku eesmärk ühtlasi aidata vältida viivislaenu osakaalu suurenemist.

Eesistujariik Bulgaaria on seadnud selle eelnõu nõukogu seadusandlikus töös väga tähtsale kohale.

Tsiviilõiguse töörühm (maksejõuetus) jätkas kavandatava direktiivi üle intensiivseid arutelusid, tuginedes nõukogus 2017. aasta juunis ja detsembris peetud poliitiliste mõttevahetuste tulemustele (vastavalt dokumendid 9316/17 ja 15201/17).

Eesistujariik Bulgaaria keskendus arutelude käigus hea kompromissi leidmisele järgmistes küsimustes: III jaotis (Võla kustutamine ja tegutsemiskeelud), IV jaotis (Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmed) ja V jaotis (Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste jälgimine).

Võttes arvesse tsiviilõiguse töörühma (maksejõuetus) arutelude käigus tehtud märkimisväärseid edusamme, on eesistujariik arvamusel, et kavandatava direktiivi III, IV ja V jaotise artiklite ja mitme põhjenduse teksti suhtes on võimalik kokku leppida osaline üldine lähenemisviis. Nende jaotiste kompromisstekst hõlmab ka kõnealuste jaotistega seotud mõisteid, nimelt „ettevõtja“ ja „võla täielik kustutamine“.

Ülejäänud jaotisi (I, II ja VI) ja ülejäänud põhjendusi tuleb hiljem tehnilisel tasandil edasi arutada.

COREPER väljendas 23. mail 2018 üldist toetust eesistujariigi esitatud kompromissile, mille põhielemente on kirjeldatud käesoleva märkuse lisas, ning otsustas esitada käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud kompromisspaketi nõukogule heakskiitmiseks osalise üldise lähenemisviisina ettepaneku III, IV ja V jaotise suhtes.

Euroopa Parlament arutab kõnealust ettepanekut õiguskomisjonis, kes hääletab raporti projekti üle tõenäoliselt 2018. aasta juulis.

II. KOKKUVÕTE

Pidades silmas, kui oluline on säilitada seda habrast tasakaalu, palutakse nõukogul:

- a) kiita kompromisspaketina heaks käesoleva märkuse *addendum*'is 1 ettepaneku III, IV ja V jaotise suhtes esitatud osalise üldise lähenemisviisi eelnõu,
- b) võtta teadmiseks, et ülejäänud jaotisi I, II ja VI arutatakse edasi tehnilisel tasandil ning need esitatakse nõukogule üldise lähenemisviisina heakskiitmiseks hiljem.

KOMPROMISSPAKETI PÕHIELEMENDID

A. Võla kustutamine

(a) Juurdepääs võla kustutamise menetlusele

Liikmesriigid on alates läbirääkimiste algusest olnud üldiselt nõus põhimõttega, et ausale ettevõtjale, kes on jäänud maksejõuetuks, tuleks anda teine võimalus, kustutades pärast teatud perioodi möödumist tema võlad. Mitu liikmesriiki olid arvamusel, et selleks, et ettevõtja saaks kasutada võlgadest vabanemise võimalust, tuleks ta siiski kõigepealt maksejõuetuks kuulutada. Need liikmesriigid ei soovinud olla kohustatud sätestama ettevõtjatele võimalust võla täielikuks kustutamiseks juba siis, kui ettevõtja on ülemäärastes võlgades, kuid mitte veel maksejõuetu.

Seda arvesse võttes esitatakse kompromisspaketi liikmesriikidele nõue näha ette vähemalt üks menetlus, mille tulemusel maksejõuetu ettevõtja võlad kustutatakse, lubades samas liikmesriikidel tõlgendada maksejõuetuse olukorda vastavalt riigisisesele õigusele. See liikmesriikide tõlgendus võib seega hõlmata ülemäärastes võlgades olemise põhimõtet. Teisalt võivad liikmesriigid samuti nõuda, et võlgadega seotud tegevus oleks lõppenud.

(b) Võla kustutamise periood

Liikmesriikide seisukohad on erinevad küsimuses, kui pikk peaks olema periood, mille möödudes võib võlgniku võlad täielikult kustutada, ning millisest hetkest alates see periood peaks algama. Kui paljud liikmesriigid olid nõus komisjoni pakutud maksimaalselt kolmeaastase perioodiga, siis teised liikmesriigid leidsid selle aja liiga lühikese olevat.

Nende vastukäivate seisukohtade vahel kompromissi leidmiseks on kompromisstekstis sätestatud üldine reegel, et võla kustutamise periood ei peaks kestma kauem kui kolm aastat. Tekstis nähakse siiski liikmesriikidele ette laialdased võimalused määratleda oma riigisisese õiguses olukorrad, kus juurdepääs võla kustutamise menetlusele on piiratud, kus seda perioodi saab pikendada või kus võlgade kustutamise saab tühistada. Samuti saavad liikmesriigid oma riigisisese õiguse alusel teatud liiki võlad välja jätta.

(c) Võla kustutamise perioodi algus

Võla kustutamise perioodi algus osutus oluliseks arutelupunktiks, kuna liikmesriikidel on palju erinevaid maksejõuetus- ja restruktureerimismenetlusi. Komisjon on eristanud kahte menetlust: üks, mille tulemusel ettevõtja varad likvideeritakse, ja teine, mis hõlmab tagasimaksete kava, kuid mitu liikmesriiki märkisid, et neil kehtivad menetlused, mis hõlmavad nii likvideerimist kui ka tagasimaksete kava.

Kompromisstekstis püütakse sätestada võrdsed tingimused kõigi menetlusliikide jaoks: tekstiga nähakse ette valikuvõimalused liikmesriikidele, kus kehtivad menetlused, mis hõlmavad tagasimaksete kava, varade realiseerimist või nende kahe kombinatsiooni, ning liikmesriikidel lubatakse nende alternatiivide vahel direktiivi sätete rakendamisel vabalt valida.

B. Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmed

(a) Õigus- ja haldusasutused

Liikmesriigid märkisid juba läbirääkimiste alguses, et kavandatav direktiiv peaks vastama liikmesriikide menetlusautonoomia põhimõttele. Kohtusüsteemi korraldus on sellise menetlusautonoomia oluline osa. Teisalt on selge majanduslik vajadus selle järele, et maksejõuetusolukordi menetleksid tõhusalt asjakohase koolituse saanud ja vajalike erialaste teadmistega kohtunikud.

Võttes arvesse, et liikmesriikide kohtusüsteemi korraldus on poliitiliselt tundlik teema, on kompromisstekstis piirdutud põhimõttelise lähenemisviisiga, mille kohaselt nõutakse, et kohtute ja haldusasutuste töötajad, kes tegelevad maksejõuetuse, restruktureerimise ja võla kustutamise menetlustega, oleksid saanud sobiva koolituse ja et neil oleksid vajalikud erialased teadmised. Samuti nõutakse tekstis, et kõnealuseid asju menetletaks tõhusalt. Samas jäetakse liikmesriikidele ulatuslik tõlgendamisruum selles, kuidas neid sätteid rakendada.

(b) Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste spetsialistid

Läbirääkimiste käigus märkisid liikmesriigid peaaegu üksmeelselt, et restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste spetsialistide nimetamise, valimise, järelevalve ja tasustamisega seotud nõuded on komisjoni ettepanekus liialt kirjeldavad. Nagu ka õigus- ja haldusasutuste tõhusust käsitlevate sätete puhul, nõudsid liikmesriigid põhimõttelisemat lähenemisviisi.

Sellest tulenevalt on kompromisstekstis sätteid ühtlustatud, sätestades mitu üldist põhimõtet, mida liikmesriigid peavad oma õigussüsteemides asjaomaste spetsialistide nimetamisel, valimisel, järelevalvel ja tasustamisel järgima. Need sätted hõlmavad spetsialistide koolituse ja erialaste teadmistega seotud nõudeid, samuti nõudeid sobivuskriteeriumide kohta, mida kohaldatakse konkreetse asja menetlemiseks spetsialisti nimetamisel. Tekstis nähakse liikmesriikidele ette ka nõue teostada spetsialistide üle järelevalvet ning kehtestada tõhusad meetmed, mille alusel saab töökohustusi rikkunud spetsialistid vastutusele võtta. Liikmesriikidele on siiski jäetud ulatuslik tõlgendamisruum selles, kuidas nad nendele sätetele vastavuse tagavad.

(c) Elektrooniliste sidevahendite kasutamine

Kuigi kõik liikmesriigid on üldiselt nõus põhimõttega, et menetluspooltel peaks olema võimalus teha teatud menetlustoiminguid digitaalselt, hoiatas siiski suur hulk liikmesriike selle eest, et hästitoimiva elektroonilise süsteemi loomine võtaks kaua aega ning avaldaks suurt mõju riikide eelarvetele. Samal ajal, kui mitmes riigis tegeletakse menetluste digitaalseks muutmiseks, nõudsid paljud liikmesriigid selle sätte jaoks pikemat rakendamisaega ning et asjaomased menetlustoimingud piirduksid nendega, mida on võimalik rakendada mõistliku aja jooksul ja mis on seotud konkreetselt restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetlustega.

Kuigi kompromisstekstis nõutakse endiselt, et liikmesriigid peavad võimaldama teha teatud menetlustoiminguid digitaalsete vahendite abil, piirdub säte nende menetlustoimingutega, mida on teatud aja jooksul mõistlikult võimalik saavutada. Kõnealuse sätte rakendamisaega on samuti pikendatud üldiselt kolmelt aastalt viiele ning vaiete ja kaebuste esitamise puhul seitsmele aastale.

C. Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste jälgimine

Kuigi liikmesriigid olid nõus põhimõttega, et usaldusväärsed ja võrreldavad andmed on kasulikud selleks, et jälgida riikide maksejõuetus- ja restruktureerimismenetluste tulemuslikkust ning tuvastada meetmete võtmist vajavad valdkonnad, märkis enamik liikmesriike, et komisjoni ettepanekus nõutud andmed on liialt kirjeldavad, neid oleks väga keeruline koondada ja need ei oleks võrreldavad. Seetõttu leppisid liikmesriigid kokku, et see säte peaks hõlmama ainult põhiandmeid, mis võimaldavad komisjonil asjakohast teavet ekstrapoleerida.

Kompromisstekstis on seega sätet ühtlustatud ja liikmesriikide esitatava teabe kogus on piiratud sellega, mille esitamist nad peavad võimalikuks.